

1 листопада — 90 років тому було створено Театр юного глядача (нині — Миколаївський академічний український театр драми та музичної комедії) (1927)

1 листопада 1927 року при Миколаївській окрполітосвіті було створено Театр юного глядача — ТЮГ. Він і став прабатьком Миколаївського академічного українського театру драми та музичної комедії.

Хрещеними батьками театру, кураторами та педагогами стали народні артисти Радянського Союзу: легенда московського Малого театру Олександра Яблочкіна, видатний актор МХАТу Микола Плотников, учениця та сподвижниця видатного українського театрального діяча Леся Курбаса Софія Мануйлович, брати Роберт та Рафаїл Адельгейми. Першою прем'єрою Миколаївського ТЮГу стала вистава за п'єсою класика світової драматургії Ф. Шиллера “Вільгельм Телль”.

Спочатку Миколаївський ТЮГ знаходився на вулиці Карла Маркса, 25 (тепер Адміральська, 41). У 1933 році переїхав до будівлі на вулиці Дунаєва, 59, де зараз і знаходиться.

З 1941 по 1944 рр. театр перебував в евакуації в Ставрополі, Туркменії, південній Осетії. Там були поставлені вистави “Диктатура” (за п'єсою письменника-робітника одного з суднобудівних заводів Миколаєва І. Микитенка), “Чудовий сплав” В. Кіршона, “Земля” О. Кобилянської, “Барабанниця” О. Салинського.

Перша прем'єра у звільненому від нацистів Миколаєві — “На Вкраїні милій” І. Чабаненка. Згодом були знакові постанови: “Русские люди”, “Жди меня” К. Симонова і, звичайно, українська класика: “Наталка-Полтавка” І. Котляревського, “Доки сонце зійде — роса очі виїсть” М. Кропивницького, “Сім'я” В. Василька, “Сон князя Святослава” І. Франка та багато інших, а також твори класичної драматургії: “Ромео і Джульєтта” В. Шекспіра, “Казка про царя Салтана” М. Римського-Корсакова, “Кіт у чоботях” Ш. Перро.

Тоді й засвітилася на театральному небосхилі Миколаївщини та України зірка Ростислава Гаврилка, якому згодом було присвоєно звання народного артиста України. Вагомий внесок до творчої біографії театру зробили заслужені артисти України Валентина Безпольотова, Вадим Канано, а також корифеї театру — Ганна Патенко, Олександр Карлін-Кіршнер, Борис Трегубов, Костянтин Францев (головний режисер

ТЮГу в 1938-1943 рр.). Великими літерами до почесного списку ТЮГу занесено прізвища В. Василька та Л. Гаккебуш, заслуженого артиста України Б. Оселедчика, який став головним режисером ТЮГу в 1944 році, коли Миколаїв було звільнено від нацистських окупантів; він же й керував творчим процесом трупи понад 20 років.

У 1947, 1953, 1954 роках Миколаївський ТЮГ ставав лауреатом союзних та республіканських творчих конкурсів.

У серпні 1959 року трупу Миколаївського державного театру юного глядача та трупу Миколаївського пересувного українського театру ім. Т. Г. Шевченка об'єднали в один колектив. Постановою Ради Міністрів УРСР на базі ТЮГу створено театр з іншим статусом — Миколаївський обласний український музично-драматичний театр. Від початку театр був не просто україномовним, а, перш за все, самобутнім. У ньому органічно та блискуче співіснували слово, музика, танець, народна пісня, фольклор.

Миколаївський обласний український музично-драматичний театр з перших своїх творчих кроків переконливо дотримувався високих професіональних принципів українського музичного театру. У репертуарі театру нового статусу — музичні ліричні вистави “Володимирська гірка” Д. Шевцова, “Севастопольський вальс” К. Листова та героїко-патріотична публіцистика “Коли мертві оживають” І. Рачади, “Партизанська іскра” Б. Арова та М. Саєнко, твори зарубіжних авторів — “Майор Тоот та інші” І. Еркені, звичайно, українська класика — “Сватання на Гончарівці” за мотивами твору Г. Квітки-Основ'яненка, “Пережесні стежки” І. Франка тощо. Творчим авангардом трупи того часу стали народний артист України Д. Борщов, заслужені артистки України Л. Гадзевич та Л. Дем'яненко, а також артисти З. Дормидонтова, Н. Толмачова, М. Нікульцев, Є. Соколовська.

Головні режисери Миколаївського обласного українського музично-драматичного театру різних років, а саме: заслужений артист України Борис Оселедчик, заслужені діячі мистецтв України Анатолій Литко, Віталій Карпенко — зробили свій внесок до творчої палітри театру. Миколаївський обласний український музично-драматичний театр постійно показував вистави на Миколаївщині та щороку виїжджав на великі гастролі в регіони колишнього СРСР. Його артистам аплодували мешканці Сухумі, Тбілісі, Баку, Владикавказа, Сочі, Курська, Оренбурга, Смоленська, Новоросійська, Петрозаводська, Севастополя та багатьох інших міст.

1968 року театрові було присвоєно звання лауреата Республіканської премії ім. Миколи Островського за виставу “Партизанська іскра”.

У 1980 році театр взяв участь у загальноукраїнському експерименті: йому присвоєно новий статус — Миколаївський український театр драми та музичної комедії.

Під керівництвом головного режисера театру, заслуженого діяча мистецтв України Олега Ігнат'єва, миколаївці послідовно опановували великі за обсягом форми. Уже перші вистави («Два клени» Є. Шварца, «Містерія — буф» В. Маяковського, «Сволота» Я. Гловацького), поставлені ним, стали переможцями республіканських та всесоюзних

конкурсів. Як майстер режисури музичних вистав Олег Ігнат'єв потішив меломанів класичними оперетами: «Містер Ікс» та «Моя чарівна леді». Величезний успіх у глядачів і прихильне ставлення критики мали його постановки в інших жанрах: гостра соціальна актуальна драма «Нелегалка» сучасного автора А. Крима, літературно-музична фантазія «Франческа де Раміні», філософська вистава-роздум «Чудова потвора» («Езоп») Г. Фігейреду, що стала лауреатом Міжнародного фестивалю «Боспорські агони»

У 1988 році театр очолив заслужений діяч мистецтв України, заслужений діяч культури України Микола Берсон. У 2004 р. Микола Семенович визнаний найкращим директором театрів України, у 2007 — удостоєний звання «Городянин року» в номінації «Відродження театру», у 2009 р. його нагороджено орденом «За заслуги» II ступеню.

1992 року театр стає лауреатом Всеукраїнського фестивалю «Козацькому роду нема переводу» у Запоріжжі за виставу «Засватана-не вінчана» І. Поклада; 1993 року нагороджується Дипломами фестивалів «До 100-річчя В. Василька» (Одеса); «Прем'єри сезону» (Київ) за виставу «Там, де люди, там і гріх» І. Карпенка-Карого; 1999-2002 рр. — Дипломами I ступеня на щорічному Всеукраїнському фестивалі «Мельпомена Таврії» (Херсон) за вистави «Марні зусилля кохання» В. Шекспіра, «Летюча миша» Й. Штрауса, виставу-концерт «Парад бельканто», сатиричний памфлет «Мина Мазайло» М. Куліша, «Чудасія на Гончарівці» за мотивами твору Г. Квітки-Основ'яненка.

З 1999 року Миколаївський академічний український театр драми і музичної комедії щорічно бере участь в Міжнародному театральному фестивалі «Мельпомена Таврії».

У 2001 році на Міжнародному фестивалі античної драми «Боспорські агони» (Керч) театр нагороджено Дипломом переможця за виставу «Чудова потвора» Г. Фігейреду.

28 вересня 2001 року театрові присвоєно статус Миколаївський академічний український театр драми та музичної комедії.

У вересні 2002 року Кабінет Міністрів України нагородив Миколаївський академічний український театр драми та музичної комедії Почесною грамотою та Золотою медаллю «За високу професійну майстерність».

Миколаївський академічний український театр драми та музичної комедії — учасник багатьох всеукраїнських і міжнародних конкурсів та фестивалів, в яких посідав почесні місця, серед них: Міжнародний театральний фестиваль «Мельпомена Таврії», «Класика — сьогодні», «Херсонеські ігри», Всеукраїнський телефестиваль «Калинові острови», «Краща музична прем'єра» тощо. За роки свого існування театр побував на гастролях майже в 100 містах. І сьогодні він активно гастролює по області, працює в інших регіонах України.

Театр проводить благодійну та шефську діяльність: для дітей-сиріт, дітей з обмеженими можливостями здоров'я, дітей з малозабезпечених сімей, а також малозабезпечених пенсіонерів безкоштовно показує вистави.

Література:

- Агеев Ю. В новом сезоне / Ю. Агеев // Южная правда. — 2008. — № 123. — С. 3.
- Агеев Ю. Николаевский академический : будни праздника / Ю. Агеев // Южная правда. — 2009. — № 21. — С. 3.
- Берсон М. Мій ідеальний театр / М. Берсон // Український театр : науково- популярний журнал з питань театрального мистецтва. — 2012. — № 1. — С. 40.
- Берсон Н. Незаметные дни межсезонья / Н. Берсон // Южная правда. — 2009. — № 98. — С. 4.
- Берсон Н. Священная нить Мельпомены / Н. Берсон // Южная правда. — 2009. — № 121. — С. 3.
- В пучине Ретро // Вечерний Николаев. — 2008. — № 139. — С. 8.
- Викторенко В. Режиссер — специалист по Вселенной / В. Викторенко // Южная правда. — 2011. — № 6. — С. 3.
- Виноградова А. Нетрадиционная «Чайка» / А. Виноградова // Вечерний Николаев. — 2009. — № 144. — С. 5.
- Волшебная палочка дирижера // Вечерний Николаев. — 2012. — № 22. — С. 3.
- Даниленко Т. Відома й незнана Айседора Дункан / Т. Даниленко // Рідне Прибужжя. — 2008. — № 133. — С. 3.
- Даниленко Т. Знову про кохання... / Т. Даниленко // Рідне Прибужжя. — 2008. — № 142. — С. 3.
- Даниленко Т. Прекрасна квітка «Баядера» / Т. Даниленко // Рідне Прибужжя. — 2010. — № 31. — С. 4.
- Директор Николаевского украинского муздрама Николай Берсон — полный кавалер ордена «За заслуги» // Николаевские новости. — 2017. — № 38. — С. 4.
- Кремінь Д. Зоряна дорога корифея / Д. Кремінь // Рідне Прибужжя. — 2008. — № 106. — С. 3.
- Кремінь Д. Свято залишається з тобою / Д. Кремінь // Рідне Прибужжя. — 2008. — № 119. — С. 3.
- Крихели А. «Славетних літ зіркова стежка» / А. Крихели // Вестник Прибужжя. — 2012.

— № 45. — С. 1.

Любаров Ю. По театральным местам / Ю. Любаров // Вечерний Николаев. — 2015. — № 62. — С. 5.

Маляров А. Бурдык пришел... Бурдык ушёл / А. Маляров // Южная правда. — 2009. — № 16. — С. 3.

Матвееенко И. Виват театр! Виват артисты! / И. Матвееенко // Вечерний Николаев. — 2015. — № 64. — С. 3.

Наточа Е. В предвкушении таинства / Е. Наточа // Вечерний Николаев. — 2009. — № 115. — С. 3.

Наточа Е. Две пятёрки Николая Берсона / Е. Наточа // Вечерний Николаев. — 2008. — № 106. — С. 3.

Наточа Е. Звездная тропинка — на новом вираже / Е. Наточа // Вечерний Николаев. — 2012. — № 127. — С. 3.

Наточа Е. Неоконченная пьеса Олега Игнатьева / Е. Наточа // Вечерний Николаев. — 2009. — № 54. — С. 5.

Наточа Е. По всей Европе — вместе с муздромом / Е. Наточа // Вечерний Николаев. — 2011. — № 52. — С. 2.

Наточа Е. Снова в театр — за лекарством для души / Е. Наточа // Вечерний Николаев. — 2010. — № 124. — С. 5.

Николаевские достопримечательности. — Николаев : Возможности Киммерии, 2010. — С. 120 — 142.

Пам'яті товариша // Вечерний Николаев. — 2016. — № 22. — С. 4.

Памяти товарища // Южная правда. — 2009. — № 13. — С. 4.

Підлужна А. Ваш вихід, Мельпомено Таврійська! / А. Підлужна // Український театр : науково-популярний журнал з питань театального мистецтва. — 2012. — № 4. — С. 52 — 53.

Подвійне свято, або Що означає “Нам 120 навпіл”? // Рідне Прибужжя. — 2008. — № 127. — С. 4.

Понизов В. Валентина Мальцева. Судьба по имени театр / В. Понизов // Южная правда. — 2009. — № 97. — С. 3.

Пучков В. “Разве в коленях сгибается человек?..” / В. Пучков // Вечерний Николаев. — 2016. — № 59. — С. 3.

С орденом, Николай Семенович ! // Вечерний Николаев. — 2009. — № 35. — С. 1.

Понізов В. “Я все посмію, що людина сміє...” / В. Понізов // Український театр : науково-популярний журнал з питань театрального мистецтва. — 2012. — № 3. — С. 10 — 11

Сайковский А. Девяносто жемчужи / А. Сайковский // Вечерний Николаев. — 2016. — №93. — С. 3.

Сайковский А. Малой сцене украинского театра — 10 лет / А. Сайковский // Вечерний Николаев. — 2015. — № 95. — С. 3.

Сайковский А. «Чужую жизнь играю, как свою...» / А. Сайковский // Вечерний Николаев. — 2013. — № 109. — С. 4.

Смирнова Н. «Театр будет жить вечно» / Н. Смирнова // Южная правда. — 2010. — № 3. — С. 3.

Степаненко Ю. Рецепт её молодости / Ю. Степаненко // Южная правда. — 2008. — № 103. — С. 3

Светлой памяти служителя Терпсихоры // Вечерний Николаев. — 2015. — № 89. — С. 4.

Тонковид В. “Мертвые души” Николаевского мюздрама покорили сердца / В. Тонковид // Вечерний Николаев. — 2014. — № 66. — С. 1.

Тюрін А. Зіркова стежка завдовжки 85 років! / А. Тюрін // Рідне Прибужжя. — 2012. — № 45. — С. 14.

Фуга Л. “Тяготение к вечному...” / Л. Фуга // Южная правда. — 2009. — № 42. — С. 3.

Фуга Л. «Чужую жизнь играю как свою» / Л. Фуга // Южная правда. — 2013. — № 108. — С. 2.

“Чайка” по-українски, або Знайомий сюжет по-новому сприймати А. П. Чехова // Рідне Прибужжя. — 2010. — № 17. — С. 4.

Хорошко А. “Мельпомена Таврії”: свято всупереч обставинам / А. Хорошко // Кіно-театр. — 2014. — № 5. — С. 47 — 48.

Христова Н. Путь актрисы / Н. Христова // Вечерний Николаев. — 2008. — № 104. — С. 3

Юрась Н. «Славных лет звездная тропа» / Н. Юрась // Южная правда. — 2012. — № 128. — С. 4.

Електронні ресурси:

Миколаївський академічний український театр драми і музичної комедії [Електронний ресурс] / Вікіпедія : вільна енциклопедія. — Електрон. дані. — Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0%D1%97%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D1%82%D0%B5%D0%B0%D1%82%D1%80_%D0%B4%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B8_%D1%96%D0%BC%D1%83%D0%B7%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97_%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D1%96%D1%97

. — Назва з екрана. — Дата останньої правки : 24.10.2015. — Дата перегляду : 31.10.2017.

Мирошніченко Е. Директор-художественный руководитель Николаевского академического украинского театра драмы и музыкальной комедии Николай Берсон: «Ни одного серого, проходного спектакля, ни одного скучного — под таким девизом мы напряженно работаем целый год» [Электронный ресурс] / Е. Мирошніченко // Первое экскурсионное бюро. — Электрон. дан. — Режим доступа : <http://primetour.ua/ru/company/articles/direktor---hudozhestvennyiy-rukovoditel-nikolaevskogo-akademicheskogo-ukrainskogo-teatra-dramyi-i-muzyikalnoy-komedii-nikolay-berson--ni-odnogo-serogo--prohodnogo-spektaklya--ni-odnogo-skuchnogo---pod-takim-devizom-myi-napryazhenno-rabotaem-tselyiy-god-.html>

. — Название с экрана. — Дата публикации : 01.07.2011. — Дата просмотра : 31.10.2017.

Про театр [Електронний ресурс] // Миколаївський академічний український театр драми і музичної комедії. — Електрон. дані. — Миколаїв, 2017. — Режим доступу : <http://www.maut.com.ua/pro-teatr>

. — Назва з екрана. — Дата перегляду : 31.10.2017.